

OPWEG NAAR VERDERE LINKSE SAMENWERKING.

Informatiedocument

De besturen van GL en PvdA zijn dit jaar gestart met een proces om de samenwerking tussen de fracties op politiek niveau te intensiveren.

Daarbij wordt ook gekeken naar het voeren van een gezamenlijke lijst en verkiezingsprogramma bij de volgende Gemeenteraadsverkiezingen.

In dat proces hebben wij leden- en kadergesprekken georganiseerd, het 10-puntenplan 2022-2026 gevierd, de verkiezingsprogramma's 2022-2026 met elkaar vergeleken en praktische informatie bij elkaar gebracht.

Het resultaat is neergelegd in dit document.

Hoofdstukindeling.

1. Vergelijking verkiezingsprogramma's 2022.
2. Wat is er gezamenlijk bereikt en waar heeft het geschuurd.
Samenvatting van interviews met fractievoorzitters
3. Voor- en nadelen van een gezamenlijke lijst
4. Uitkomsten 10 Puntenviering
5. Lokaal verkiezingsreglement
6. Digitaal stemmen over decemberbesluit
7. Tijdpad na december 2024 tot aan GR 2026

1. Vergelijking verkiezingsprogramma's 2022.

De globale conclusie is dat dat de programma's op alle onderwerpen gelijk of vergelijkbaar zijn, of aanvulling op elkaar kunnen bestaan. Nergens zijn programmaonderdelen tegengesteld.

Bij wonen staat in het programma van GL: "Het bouwvolume in de regio boven Amsterdam is voldoende om Waterland open te houden". Dat komt bij PvdA niet voor.

In het programma van GL staat ook dat uitbreiding van woningbouw uitsluitend op de op dit moment (peil 2022) aangewezen plaatsen kan. Dit komt in het programma van PvdA niet voor.

Het is het de vraag of de programma's samen binnen de gekozen budgettaire grenzen uitgevoerd kunnen worden. En dat kan leiden tot keuzes waar de partijen verschillend over denken. Dat geldt ook voor de wens van beide partijen tot het vormen van reserves.

Hoe worden de gewenste reserves voor WMO, duurzaamheid en cultuur gedekt? Meer algemeen is dan de vraag hoe er wordt gekozen als groen en sociaal met elkaar botsen.

Conclusie van onderzoek en vergelijking (Hoofdstuk 4 van het rapport)

Vergelijking van de verkiezingsprogramma's leidt tot de conclusie dat die inhoudelijk sterk op elkaar lijken. Veel programma onderdelen zijn gelijk, vergelijkbaar of aanvullend op elkaar. Nergens zijn programmaonderwerpen tegenstrijdig. In het oog springende verschillen zijn te vinden in de onderwerpen "sociaal beleid" en "wonen".

Bij het thema sociaal beleid. Er is geringe overlap onder de standpunten. Wel kunnen zij in aanvulling op elkaar bestaan. Maar net als bij alle andere onderwerpen is er nergens een tegengesteld programmapunt.

Bij wonen springt uit dat in het programma van GL een kwantitatief criterium is opgenomen. "Het bouwvolume in de regio boven Amsterdam is voldoende om Waterland open te houden". Dat komt bij PvdA niet voor. In het programma van GL staat ook dat uitbreiding van woningbouw uitsluitend op de op dit moment (peil 2022) aangewezen plaatsen kan. Dit standpunt komt in het programma van PvdA niet voor.

Voor het overige kan de conclusie getrokken worden dat de programma's op alle onderwerpen gelijkloidend of vergelijkbaar zijn of complementair in de zin dat zij binnen het onderwerp naast en in aanvulling op elkaar kunnen bestaan. Nergens zijn programmaonderdelen tegengesteld.

Conclusie van onderzoek en vergelijking (Hoofdstuk 4 van het rapport)

De huidige samenwerking heeft ons veel heeft gebracht. Wel heeft het tussen de fracties geschuurd. Over het algemeen niet vanwege programmatische verschillen. Wel vanwege cultuurverschillen, de behoefte aan het profileren met een eigen geluid en een verschillende manier van reageren in zakelijke kwesties. Er wordt door de fractievoorzitters duidelijk aangegeven dat het hier niet alleen heeft geschuurd, maar ook dat dit tot irritaties over en weer leidt. Wij zijn daarom van mening dat het belangrijk is dat de besturen op dit punt de nodige acties ondernemen gericht op verbetering van de onderlinge verstandhouding, communicatie en debatvoering.

Een kernpunt in beide programma's is dat de gemeentebegroting sluitend is en dat lastenverzwaring moet worden beperkt. Geen van de programma's kent een financiële doorrekening. Er kan daarom niet vanuit worden gegaan dat ieders programma bij volledige uitvoering financieel ook haalbaar is. Omdat in een aanzienlijk aantal gevallen de programmaonderdelen elkaar aanvullen en naast elkaar kunnen bestaan kan niet worden voorbijgegaan aan de vraag of de programma's samen binnen de gekozen budgettaire grenzen uitgevoerd kunnen worden. En dat kan leiden tot keuzes waar de partijen verschillend over denken. Binnen dat kader valt ook de wens van beide partijen tot het vormen van reserves. Hoe worden de gewenste reserves voor WMO, duurzaamheid en cultuur gedekt?

De vergelijking is gemaakt door Johan Lok (GL) en Evert van den Brink (PvdA). In dit document is de conclusie van de vergelijking opgenomen. De volledige tekst is te lezen door op [deze link](#) te klikken of kan worden ingezien tijdens de ALV van 24 september. Ook kan het document worden opgevraagd via vandenbrink@VDBmediation.nl.

2. Wat is er gezamenlijk bereikt en waar heeft het geschuurd.

De huidige samenwerking heeft ons veel heeft gebracht. Van het 10-puntenprogramma is op de uitbreiding van windmolens aan de Nes na- alles binnengehaald. Wel heeft het tussen de fracties geschuurd. Over het algemeen niet vanwege programmatische verschillen. Wel vanwege cultuurverschillen, de behoefte aan het profileren met een eigen geluid en een verschillende manier van reageren in zakelijke kwesties.

Er wordt door de voorzitters duidelijk aangegeven dat het hier niet alleen heeft geschuurd, maar ook dat dit tot irritaties over en weer leidt. Wij zijn daarom van mening dat het belangrijk is dat de besturen op dit punt de nodige acties ondernemen gericht op verbetering van de onderlinge verstandhouding, communicatie en debatvoering.

[Klik hier](#) voor het rapport over de schuurpunten binnen de fractie en [hier](#) voor het rapport over de gezamenlijke successen.

3. Voor- en nadelen van een gezamenlijke lijst.

In de leden- en kadergesprekken zij voor- en nadelen van een gezamenlijke lijst geïnventariseerd en besproken. Vaker genoemde nadelen zijn: Gemis van de eigen idealen en eigen identiteit. Gemis van het bestaande groepsgevoel en gezamenlijke blik op de wereld.

Opgeven van een sterk logo en merk. Vaker genoemde voordelen zijn: Een brede linkse beweging. Een kans om duurzaam sociale woningbouw en sociaal domein te borgen. Een kans om duurzaam klimaat- en duurzaamheidsdoelen te halen.

Een breder perspectief. De aantrekkingskracht voor een jongere generatie. Een kans om afscheid te nemen van dogma's die niet meer werken. Er zijn (nagenoeg) geen leden zijn die niet naast nadelen ook voordelen noemen, of omgekeerd.

4. Uitkomsten 10-puntenviering

Onder leiding van Fred speelden we het tienpuntenspel. In duo's gaat elk groepje bij een van de tafels zitten, waar 1 van de tien gezamenlijke punten in onze beide verkiezingsprogramma's ter bespreking ligt. Wat raakt jou? Hoe dichtbij is dit voor je? Hoe vertel ik dit mijn burens?

Groepjes konden hun impressies opschrijven en van enkele zijn die ook bewaard gebleven. Hierbij twee van de 10 reacties:

Punt 1. Wij zijn voor progressieve politiek. We kijken vooruit en werken aan een duurzame en sociale toekomst. Onze politici zijn constructief en aanspreekbaar!

Zij nemen mensen mee, nodigen minder politiek betrokken mensen of groepen uit de samenleving uit om mee te praten.

Punt 3. We bouwen om het woningtekort terug te dringen, maar we houden ons Waterlandse mooie landschap open en groen.

2000 woningen erbij, zoveel mogelijk sociaal. Voor iedereen, vooral voor jongeren. Wel afhankelijk van andere punten, zoals geld. Duurzaam sociaal aanpakken.

Indien echt nodig, toch in groen bouwen.

[Lees hier](#) het verslag van de 10-punten viering die op 23 juni 2024 plaatsvond.

5. Lokaal verkiezingsreglement

Door de landelijke partijbureaus is voor lokale samenwerking een model reglement ter beschikking gesteld. In dit reglement leggen de lokale afdelingen vast dat zij GR26 samen als samenvoeging van aanduidingen ingaan en de afspraken die zij daarvoor maken.

Het beschrijft

- De Naam (GL/PvdA of andersom). Dat kan elke 4 jaar anders
- Hoe de kandidatenlijst wordt opgesteld, waaronder de aanwijzing van de lijsttrekker
- Hoe het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld
- Hoe de campagne wordt gevoerd
- Hoe de gezamenlijke fractie functioneert.
- Het streven naar collegedeelname .

Voor het opstellen van de kandidatenlijst worden verschillende opties aangeboden.

Verder voorziet het reglement in een evaluatiemoment. Naar aanleiding daarvan kunnen partijen in overleg met de landelijke verenigingen de intentie uitspreken of en onder welke voorwaarden de samenwerking de volgende raadsperiode kan worden voortgezet.

De samenwerking wordt aangegaan voor de duur van de actuele raadsperiode voor nu GR 26 en eindigt (zonder mogelijkheid van opzegging) na 4 jaar.

5. Lokaal verkiezingsreglement

De paragraaf Fractie luidt:

Artikel 9: De fractie

1. De gekozen gemeenteraadsleden vormen na de gemeenteraadsverkiezingen een gezamenlijke fractie.
2. De fractie functioneert zoveel mogelijk als politieke eenheid en treedt als zodanig naar buiten.
3. De besluitvorming vindt plaats op basis van het vastgestelde programma.
4. Bij verschil van mening over het in de gemeenteraad in te nemen standpunt, omdat het programma zich over de kwestie niet, of niet duidelijk uitspreekt is het standpunt van de meerderheid van de fractie het te verwoorden standpunt van de fractie. De fractie kan besluiten dat ook het minderheidsstandpunt verwoord kan worden.
5. De fractie verantwoordt zich naar de ledenvergaderingen van de betreffende partijen.
6. Jaarlijks vindt tenminste 1 functioneringsgesprek met alle fractieleden plaats.

6. Digitaal stemmen over decemberbesluit.

Als wij als GL en PvdA in 2026 samen aan de gemeenteraadsverkiezing willen deelnemen dan moeten de leden per partij een besluit nemen over het samenvoegen van de lijsten. Volgens de reglementen van de PvdA moet dat uiterlijk in december 2024.

De besturen hebben afgesproken dat onze leden digitaal kunnen stemmen over het samenvoegen van de lijsten. En dus om dan met een gezamenlijke lijst en een gezamenlijk programma aan de verkiezingen mee te doen.

7. Tijdpad na december 2024 tot aan GR 2026

Het tijdpad wordt in de bijlage aangegeven. Belangrijke thema's zijn.

In het proces wordt het december besluit genomen voordat een gezamenlijk verkiezingsprogramma is vastgesteld. Formeel is het mogelijk dat, als er geen gezamenlijk programma komt, GL en PvdA ieder op eigen naam de verkiezingen ingaan. Maar in de praktijk zal de kans dat dat lukt klein zijn. Tijdgebrek kan hier de spelbreker zijn.

Nov-dec 2024 AV:
besluit deelname GR en samenvoegen van Aanduidingen

Jan-dec 2025:
Verkiezingsplan en reglement op stellen. Scouten voor nieuwe raadsleden en wethouders. Kandidatencommissie en programmacommissie gaan aan de slag. Verkiezingsprogramma wordt geschreven.

Bijlagen

1. Vergelijking verkiezingsprogramma's 2022.
2. Uitkomsten 10-puntenviering
3. Lokaal verkiezingsreglement
4. Tijdpad na december 2024 tot aan GR 2026
5. Wat hebben GroenLinks en PvdA samen bereikt?
6. Waar heeft het geschuurd?